

Pozdravljen, 6.a!

Nova naloga bo malo drugačna. Občutek imam, da imate že obrabljene barvice 😊.

Tako, da bo vaša naloga iz likovnega področja- kiparstva.

Veliko ustvarjalnih užitkov!

Kiparsko oblikovanje

Relief

Hans Arp | Concrete Relief (1916-1923) |

Vir: <https://www.artsy.net/artwork/hans-arp-concrete-relief-konkretes-relief>

Likovno področje, ki se ukvarja z ustvarjanjem telesnih oblik iz različnih materialov, se imenuje **kiparstvo ali plastično oblikovanje**. Likovna dela so **kipi ali plastike**, ustvarjalci so **kiparji**.

Kip je **tridimenzionalna, telesna (plastična) oblika**, je telo, ki stoji v prostoru pred nami.

Okoli njega lahko hodimo ravno tako kot hodimo okoli pravega predmeta ali telesa v naravi. Lahko si ga ogledujemo z vseh strani in si vse poglede zapomnimo.

Slika na steni kaže lahko **namišljen prostor**, kip pred nami pa zavzema **dejanski prostor**, je takšen , da ga lahko **otipamo**.

Slika

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/262475484513601788/>

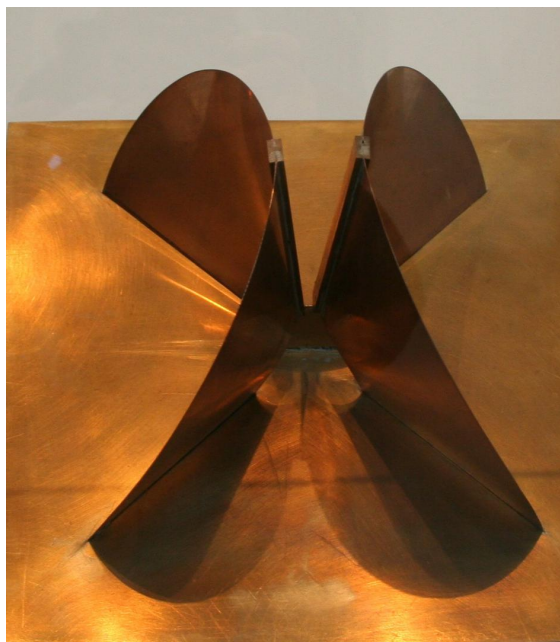

Mala plastika ali kip iz kartona

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/476255729325551355/>

Motivi v kiparstvu so lahko različni:

Abstraktni: Kiparstvo, ki v svojih oblikah ne predstavlja predmetnega sveta, imenujemo abstraktno kiparstvo. Abstraktni kipi puščajo gledalcu več prostora za njegov osebni pogled.

Naum Gabo, *Spheric Theme*, 1916, bron

Vir: <https://eucbeniki.sio.si/lum9/2417/index3.html>

Predmetne kipe lahko hitro prepoznamo, saj gre za znane oblike, podobe: rastlinski, živalski, človeški motiv.

Lojze Dolinar, **Veselje**, (1921), bron, 53,5 x 17 x 16 cm

Vir: <https://www.ng-slo.si/si/stalna-zbirka/od-1918-dalje/veselje-lojze-dolinar?workid=3440>

Fran Berneker, Portret Milice Vidic, okrog 1900, marmor, v: 58 cm

Načini kiparskega (plastičnega) oblikovanja

Kip lahko kipar obdela z vseh strani in ga postavi v prostor. Takšne kipe imenujemo **obhodni ali prostostoječi kip** - doživljamo ga v celoti, saj si ga lahko ogledamo od spredaj, od zadaj in od strani.

Lahko so polni, votli (izvotljeni), skeletni (imajo vidno ogrodje) in montažni (iz različnih materialov ali odrabljenih izdelkov).

Primer obhodnega kipa:

Edgar Degas, *Štirinajstletna plesalka*, 1878-1881, National Gallery of Art

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Edgar_Degas#/media/Slika:Edgar_Degas,_Little_Dancer_Aged_Fourteen,_1878-1881,_NGA_110292.jpg

Kipi nas lahko spominjajo na pomemben dogodek. Take kipe imenujemo spomeniški kipi ali kar spomeniki.

Ivan Zajec, Maks Fabiani: Dr. France Prešeren z golo muzo, 1903

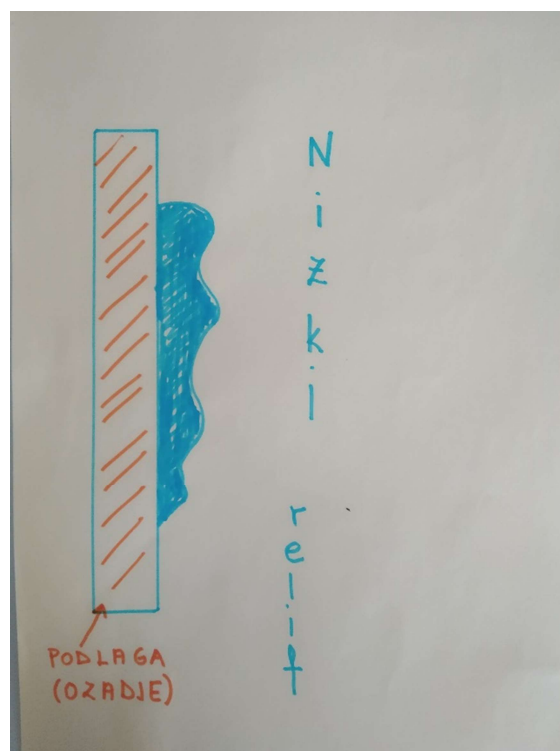
Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Pre%C5%A1ernov_spomenik,_Ljubljana#/media/Slika:Th_File_SLO-Ljubljana47.JPG

Ker bo naša likovna naloga relief, bomo ta način plastičnega oblikovanja poglobljeje spoznali.

Relief je plastično oblikovana površina, na pol kip, na pol gladka površina: en del ga gleda ven, en del pa je ujet v dvodimenzionalno površino in je očem neviden.

Poznamo tri vrste reliefov:

NIZKI RELIEF- če se figura iz ravnine komaj izboči.

Prizor iz Asurbanipalovega bojevanja, asirski relief, okoli leta 865 pr. n. št.

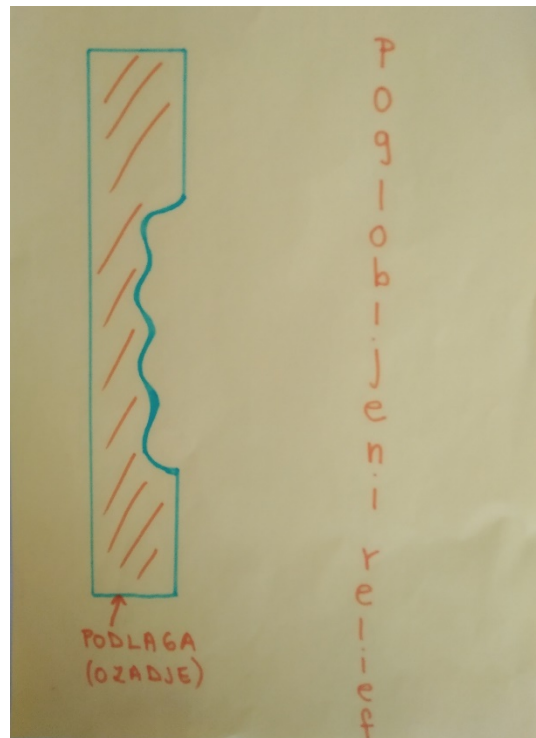
Vir:<https://eucbeniki.sio.si/lum8/2851/index4.htm>

Jean Arp: konstelacija v skladu z zakoni naključja, 1930

Vir:<https://www.tate.org.uk/art/artworks/arp-constellation-according-to-the-laws-of-chance-t00242>

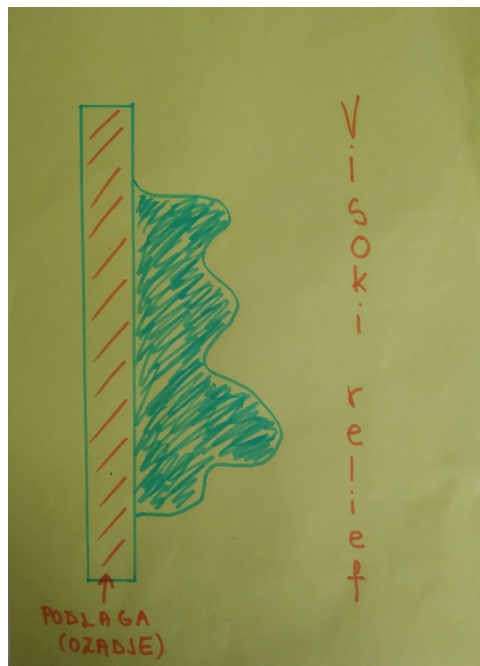
GLOBOKI ALI POGLOBLJENI RELIEF je redkejši in nastaja, kadar je oblika vtisnjena ali vklesana v ploskev. Gre za vrezovanje slike v ravno površino.

Egipčanski ugreznjen relief

Vir: <https://core.ac.uk/download/pdf/79462341.pdf>

VISOKI RELIEF: Oblike krepko izstopajo od podlage.

Zdenko Kalin: Detajl portala slovenskega parlamenta, 1960

Vir: [https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/Umetnost/VhodniPortal/!](https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/Umetnost/VhodniPortal/)

Avgustov grško-rimski slog na *Ara Pacis*, 13. st. pr. n. št.

Vir: <https://www.wikiwand.com/sl/Kiparstvo>

Reliefi lahko nastopajo samostojno, lahko pa so deli stavb. Tako krasijo vhode, vrata, okna, stebre itn.

ŽENSKA MASKA na vrhu portala secesijske meščanske zgradbe (1905) .

Vir: http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/KZDC/a_spmeniki.html

Kiparji na različne načine in z različnimi orodji oblikujejo kipe iz mehkih in trdih materialov. Pravimo, da izdelujejo kipe v različnih **tehnikah**.

Mehki materiali so glina, plastelin, testo in papirna kaša. Mehke materiale gnetemo, režemo, dodajamo, odvezujemo.

Trda materiala sta les in kamen. Trde materiale klešemo, žagamo in razimo.

Trdni materiali- žica, papir, karton, pločevina, lepenka in razni drugi materiali. Te materiale, lahko zvijamo, režemo, upogibamo, lepimo itd.

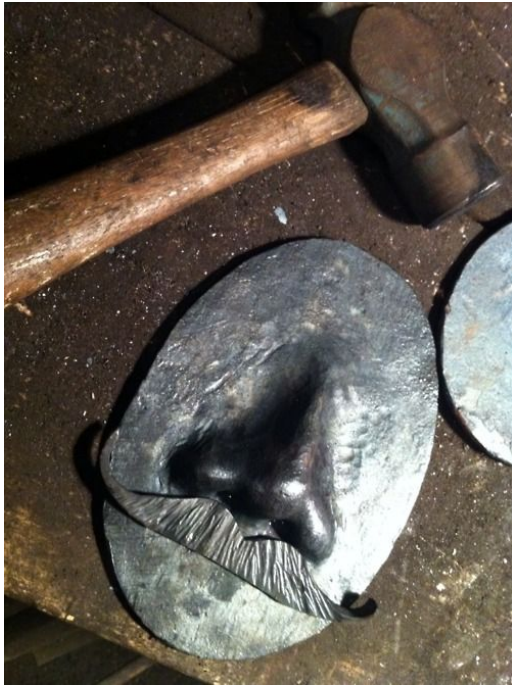
Relief iz gline

Vir: <http://ranc-spelca.blogspot.com/2014/10/delavnica-ustvarjamo-z-glino.html>

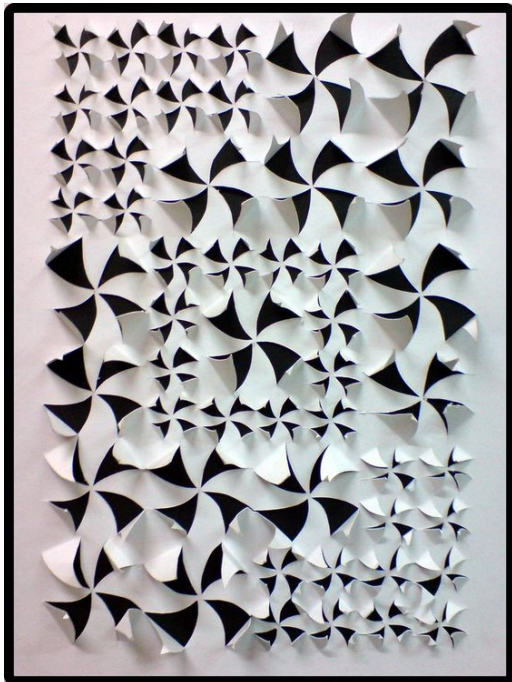
Relief iz lesa

Vir: <https://slovensko.je/products/unikatni-leseni-portret-indijanca/>

Relief iz kovine

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/94153448432322153/>

Relief iz papirja

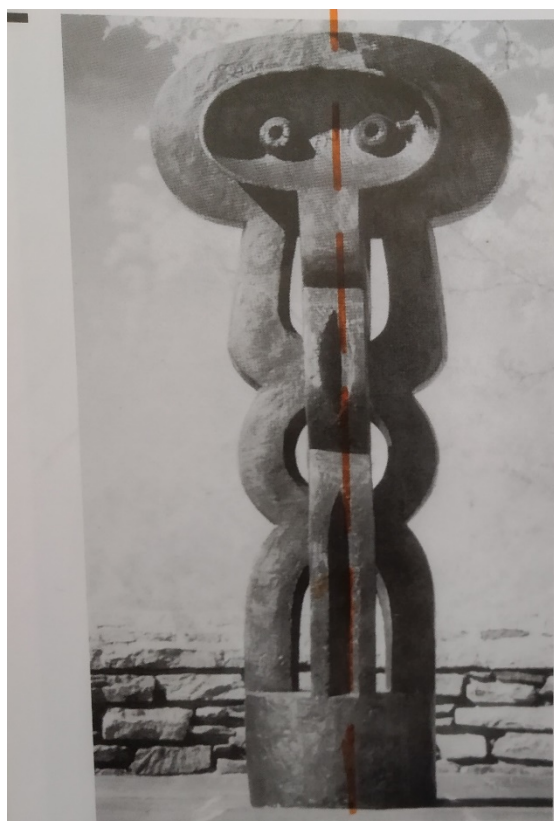
Vir: <https://www.pinterest.com/pin/472174342154719646/>

Kompozicija kipa

Kompozicija kipa je lahko **simetrična ali asimetrična**. Če je kip simetričen, je umirjen in govorimo o statični kompoziciji. Če je kip asimetričen, je razgiban in govorimo o dinamični kompoziciji.

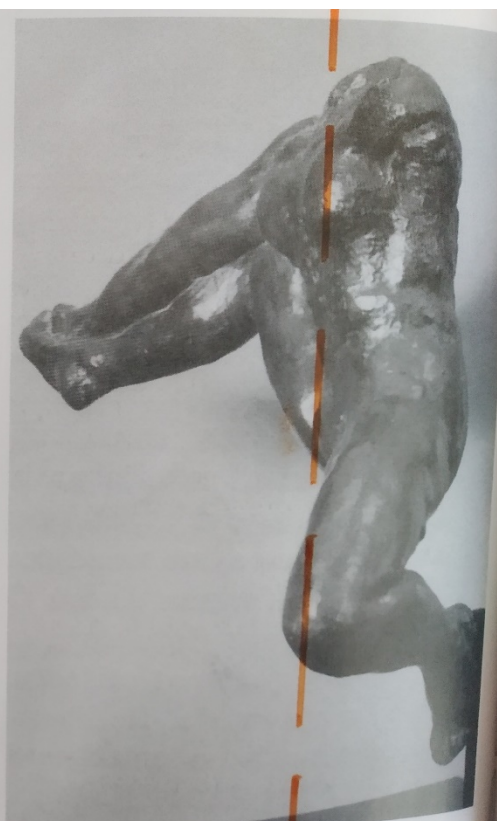
Če posamezni deli kipa niso uravnoreženi, potem **dobimo vtis**, kot da se bo kip vsak hip prevrnil. Če so njegovi deli dovolj uravnoreženi pravimo, da ima kip **dobro stojnost, da je stabilen**.

1. Kip- simetrična kompozicija

Toga (statična), **simetrična kompozicija** - Jacques Lipchitz: Figura, 1926-1930

2.kip- asimetrična kompozicija

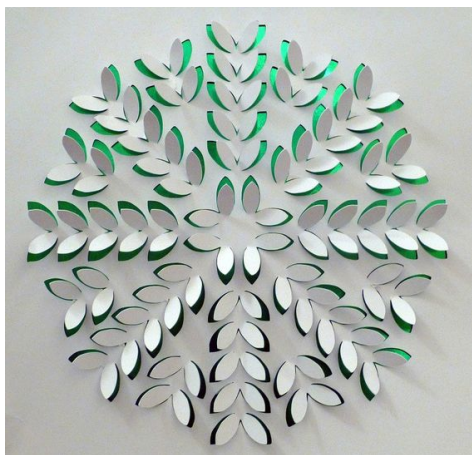
Razgibana (dinamična), **asimetrična kompozicija** - Auguste Rodin: Irida, glasnica bogov, 1890-91

Navodila za delo:

Iz belega papirja (lahko je pisarniški papir, risalni list, šeleshamer) oblikuj **visoki relief v simetrični kompoziciji**. Pazi na natančnost pri rezanju, upogibanju, lepljenju. Likovni motiv je cvetlica.

Če doma nimate belega papirja, jo lahko napravite tudi iz časopisa, reklamnega papirja, koledarja ali kakšnega drugega odpadnega papirja.

Dva primera kompozicije:

Nizek relief iz papirja v **simetrični kompoziciji**.

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/92253492345753382/>

Nizek relief iz papirja v **asimetrični kompoziciji**.

Vir: <https://www.pinterest.com/pin/552957660470049367/>

Likovna Naloga : Oblikovanje visokega reliefa iz papirja v simetrični kompoziciji

Likovni motiv: »Cvetlica«

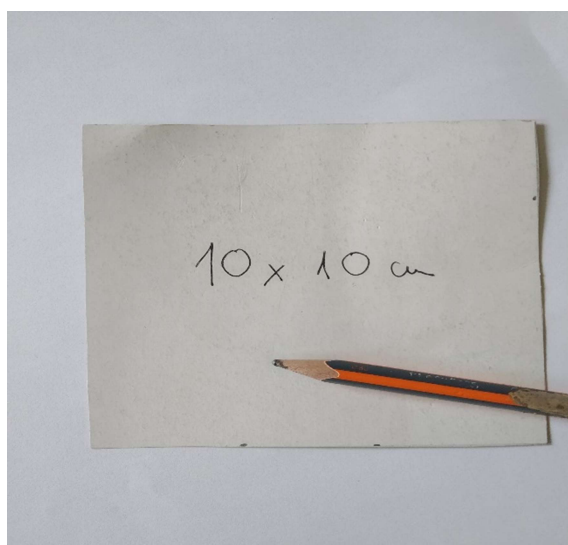
Lik. tehnika: papir -rezanje, lepljenje, upogibanje

Da bo likovni izdelek zanimiv, je potrebno upoštevati določene kriterije:

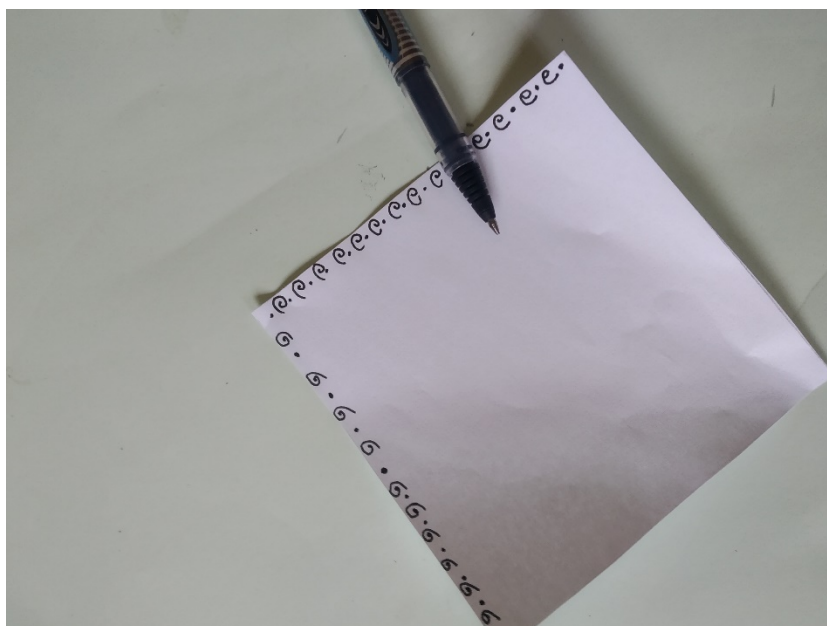
- estetska upodobitev cvetlice,
- visoki relief v simetrični kompoziciji,
- tehnika izvedena dosledno in kompleksno - natančno rezanje, lepljenje, upogibanje, kombiniranje dveh vrst papirja , dobro pritrjen material
- celostno dokončan izdelek.

Okvirno število šolskih ur: 3

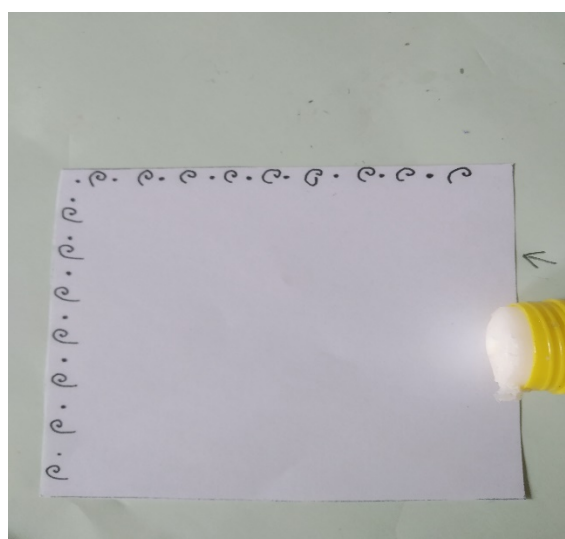
Postopek izdelave, sem prikazala spodaj:

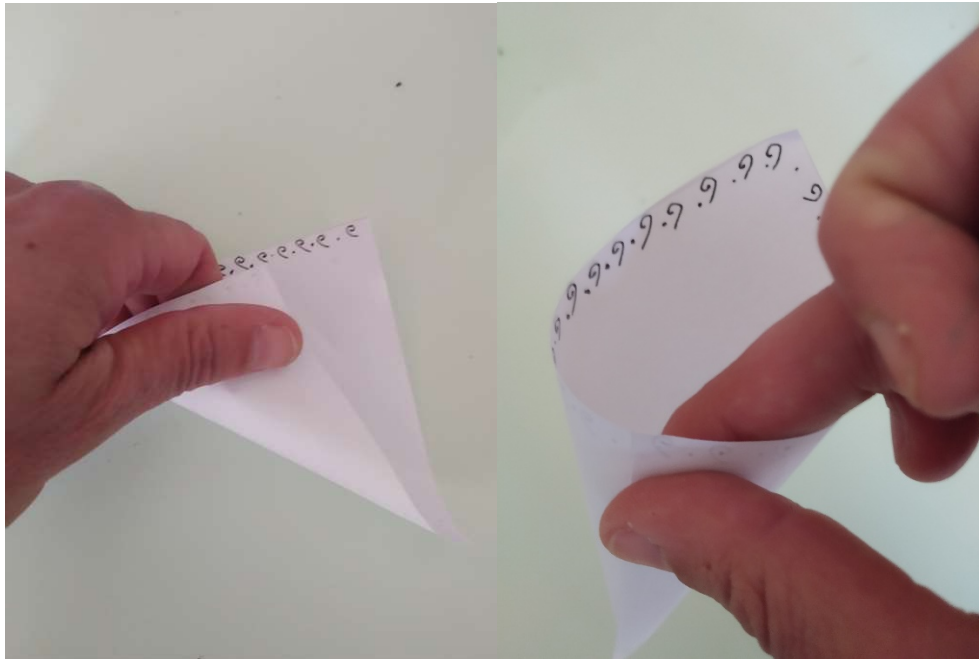
1. Iz tršega papirja napraviš šablono- kvadrat naj meri (10 x 10 cm). S šablono na bel pisarniški papir (izberi tiste liste , ki jih imaš doma) narišeš dvanajst kvadratnih oblik, ter jih natančno izrežeš.

2. Če delaš z belim papirjem, potem lahko dva stranska roba porišiš z vzorci.

3. Rob kvadrata (glej- puščica) dobro premažeš z lepilom od vrha do konca stranice.

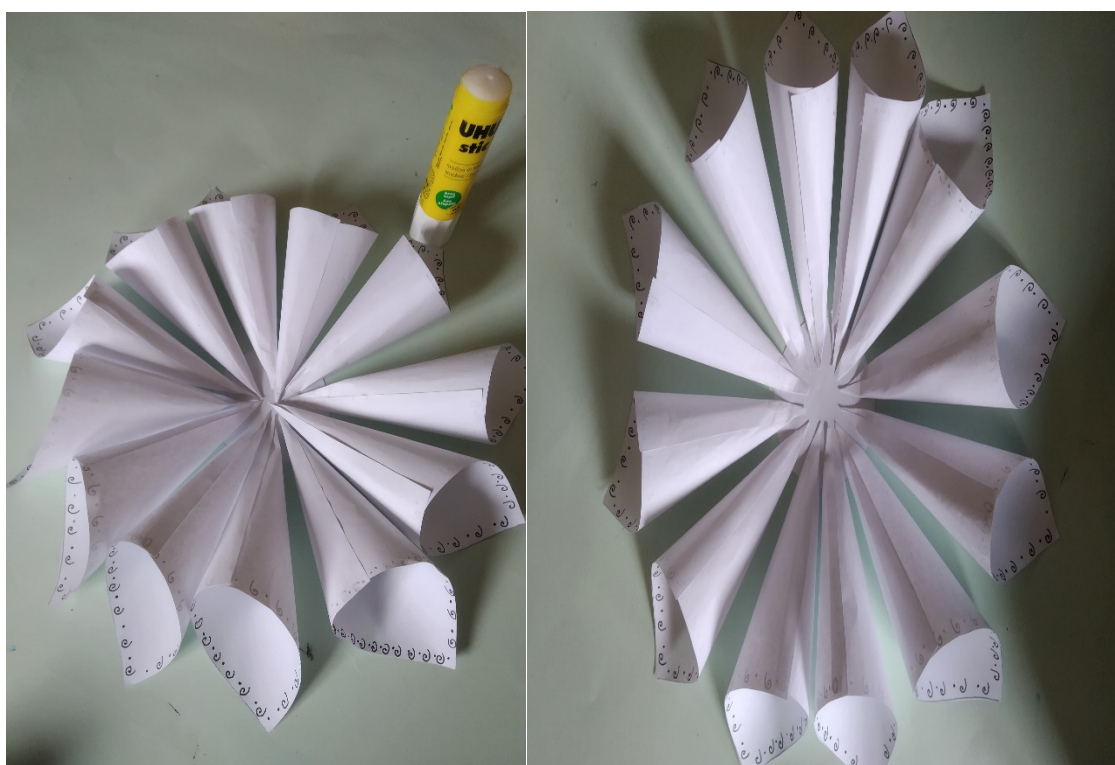
4. Natančno zalepiš stranici, tako da dobiš obliko podobno »stožcu«.

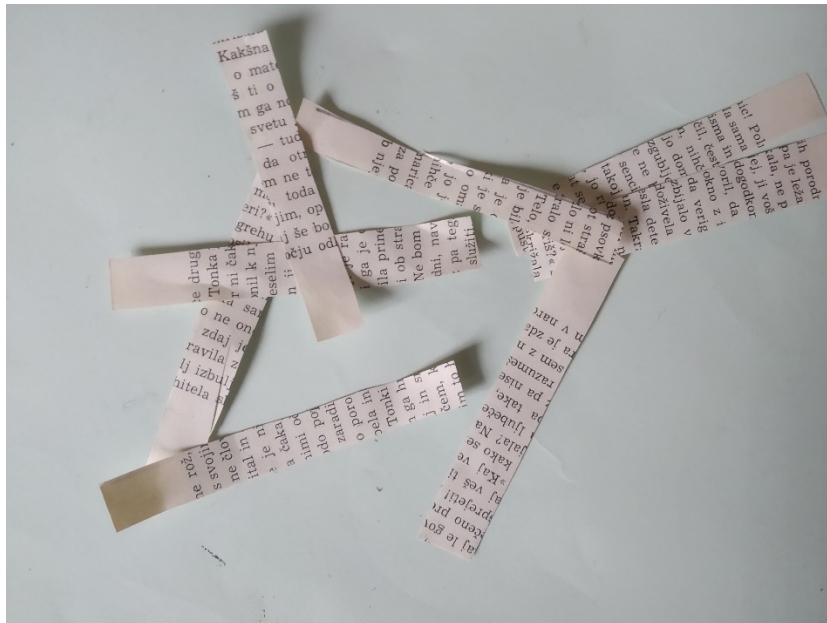
5. Pripraviš 12 oblik.

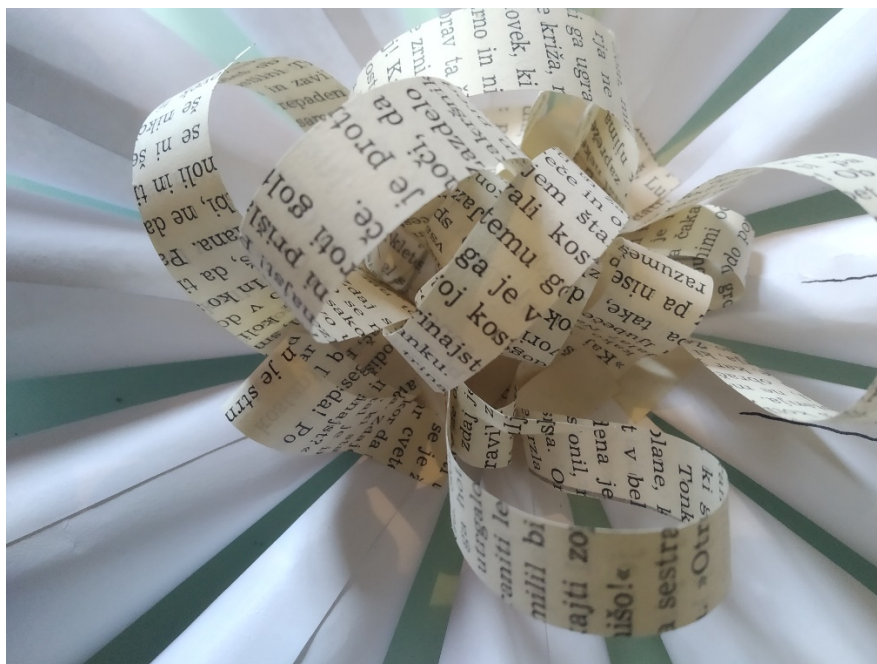
6. Za podlago reliefa izreži krog premera 7 cm.

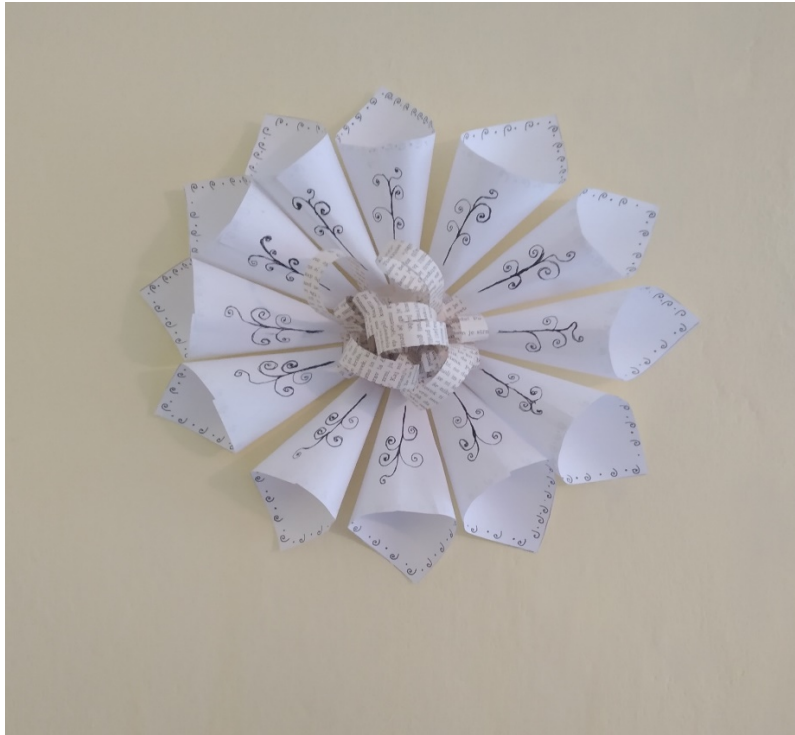
7. Oblike postaviš v krog in jih dobro prilepiš.

8. Iz druge vrste papirja izrežeš nekaj tankih trakov, različnih dolžin (7, 10 cm).

9. Oba konca trakov prilepiš v sredino. Trakove lahko tudi prepletaš

Vir: osebni arhiv

10. Če želiš lahko oblike še dodatno porišesh, vendar previdno, da bodo povsod podobni vzorci saj gre za simetrijo.

Uživajte v delu!

Lep pozdrav od učiteljice Katje.

Viri:

- Tacol T., Tomšič Čerkez B. (2006). Likovno izražanje. Učbenik za likovno vzgojo za 6. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Debora
 - Tepina B. (2006). Spoznajmo likovni svet 6. Likovna vzgoja za 6. razred osnovne šole. Ljubljana : Modrijan založba
 - <https://eucbeniki.sio.si/lum8/index.html>
- Viri fotografij: internetne strani, učbenik- Spoznajmo likovni svet, osebni arhiv